

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 13.10.2004
COM(2004) 654 τελικό

2004/0240 (COD)

Πρόταση για

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών

(υποβάλλεται από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Προς το συμφέρον των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, η ελευθέρωση όλων των τομέων των μεταφορών αναφέρεται ρητά στο Θεματολόγιο της Λισσαβόνας. Στην πραγματικότητα στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας της 28ης Μαρτίου 2000, οι μεταφορές περιλαμβάνονται στους τομείς για τους οποίους η Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, κάθε ένας σύμφωνα με τις αντίστοιχες εξουσίες του, κλήθηκαν να «επιταχύνουν την ελευθέρωση».

Στη συνέχεια, στις 13 Φεβρουαρίου 2001 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών στους θαλάσσιους λιμένες: Βασικό στοιχείο των ευρωπαϊκών μεταφορών» (το αποκαλούμενο Πακέτο Λιμένων). Το κύριο στοιχείο της ανακοίνωσης αυτής ήταν πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την «πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών».

Επρόκειτο για φιλόδοξη πρωτοβουλία, οι αρχές και οι κύριοι στόχοι της οποίας επικυρώθηκαν αργότερα το ίδιο έτος στην Λευκή Βίβλο της Επιτροπής.

Η πρόταση δρομολόγησε εκτεταμένο διάλογο τόσο στα πλαίσια της διοργανικής νομοθετικής διαδικασίας¹ όσο και με τους συντελεστές του κλάδου αλλά και μεταξύ τους.

Ωστόσο, στις 20 Νοεμβρίου 2003, μετά από τρία σχεδόν έτη διοργανικής νομοθετικής διαδικασίας, και κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας συμβιβασμού, η ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απέρριψε το κείμενο του συμβιβασμού με 229 ψήφους κατά, 209 υπέρ και 16 αποχές.

2. Η ΑΝΑΓΚΗ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Η Επιτροπή πιστεύει ότι εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη θέσπισης κοινοτικού νομικού πλαισίου για την πρόσβαση στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών και ότι αυτή έχει γίνει εντονότερη εξ αιτίας γεγονότων που σημειώθηκαν κατά τα τελευταία τρία έτη.

1. Διατήρηση σε επιχειρησιακή κατάσταση του τομέα μεταφορών της ΕΕ

Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει το γεγονός ότι στα πλαίσια των διοργανικών συζητήσεων σχετικά με την προηγούμενη νομοθετική της πρωτοβουλία, η θεωρία, η φιλοσοφία και οι γενικές αρχές της πρότασής της παρέμειναν ανέπαφες. Αυτό αποτελεί απόδειξη του γεγονότος ότι το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρημάτων και των σκέψεων που αναπτύχθηκαν στην πρόταση της Επιτροπής του 2001, προκειμένου να καταδείξουν την ανάγκη θέσπισης κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου για την πρόσβαση στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών, παραμένουν σε ισχύ ακόμη και σήμερα.

¹ Κατά την ολομέλεια της 14ης Νοεμβρίου 2001 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, υπό τον όρο να γίνουν ορισμένες τροποποιήσεις, την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών.

Αρχικά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας την ανάγκη υλοποίησης της Θεματολογίας της Λισσαβόνας, κάλεσε δύο φορές (Βαρκελώνη 2002 και Βρυξέλλες 2003) ρητά και επανειλημμένα τα κοινοτικά θεσμικά όργανα να εργασθούν για την θέσπιση της οδηγίας λιμενικών υπηρεσιών.

Επιπλέον, οι στατιστικές, οι προβλέψεις και οι τάσεις στον τομέα των μεταφορών επιβεβαιώνουν την άποψη της Επιτροπής (που διατυπώθηκε στην Λευκή της Βίβλο του 2001 για τις μεταφορές) ότι ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισης των αυξανόμενων μεταφορικών αναγκών της ΕΕ είναι να μεταφέρονται περισσότερα εμπορεύματα και επιβάτες μέσω θαλάσσης. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί η συμφόρηση του οδικού δικτύου και θα αυξηθεί η συνοχή με τις απομακρυσμένες περιφέρειες.

Οι θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων και οι θαλάσσιες αρτηρίες έχουν την δυνατότητα να απορροφήσουν το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης της εμπορευματικής κυκλοφορίας που προβλέπεται για το 2010 (50% παραπάνω από ό,τι το 1998). Αυτό θα αυξήσει τον κύκλο εργασιών των λιμένων, οι οποίοι χρειάζεται να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους.

2. Συμπλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς και δημιουργία ισότιμων όρων για όλους τους λιμένες

Σύμφωνα με την Συνθήκη η Επιτροπή έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να εξετάσει όλες στις δυνατότητες που της παρέχει η Συνθήκη προκειμένου να προωθήσει το ζήτημα της ελευθέρωσης της αγοράς παροχής λιμενικών υπηρεσιών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σήμερα που η Ένωση έχει διευρυνθεί σε 25 κράτη μέλη, 20 από τα οποία έχουν λιμένες!

Οι θεμελιώδεις ελευθερίες που προβλέπει η Συνθήκη της ΕΕ (ελευθερία εγκατάστασης, ελευθερία διακίνησης εργαζόμενων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών), καθώς και οι κανόνες περί ανταγωνισμού της Συνθήκης ισχύουν επίσης και για τον τομέα των λιμενικών υπηρεσιών. Πενήντα σχεδόν χρόνια μετά την ίδρυση της Κοινότητας εξακολουθεί να μην υπάρχει ιδιαίτερο κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο για της λιμενικές υπηρεσίες, οι οποίες παραμένουν σχεδόν ο μοναδικός τομέας υπηρεσιών μεταφορών για τον οποίο όταν εγείρονται προβλήματα εφαρμογής των κανόνων αυτών, η Επιτροπή οφείλει να τα αντιμετωπίσει ως μεμονωμένες περιπτώσεις.

Πρόκειται για τομέα της αγοράς που χαρακτηρίζεται από πολύπλοκους και ποικιλόμορφους ισχύοντες εθνικούς και άλλους κανόνες και από την ετερογενή φύση των λιμενικών υπηρεσιών και την ποικιλομορφία των λιμένων (από πλευράς καθεστώτος, ιδιοκτησίας, τύπου διαχείρισης, μεγέθους, λειτουργίας και γεωγραφικών χαρακτηριστικών).

Κατά συνέπεια η θέσπιση κοινοτικού πλαισίου με το οποίο θα καθορισθούν οι βασικοί κανόνες που θα ισχύουν σε αυτούς του λιμένες της ΕΕ θα εξασφαλίσει πως ο ανταγωνισμός εντός και μεταξύ των λιμένων θα πραγματοποιείται σε ισότιμους όρους.

Το κοινοτικό πλαίσιο για λιμενικές υπηρεσίες δεν πρέπει να ισχύει για λιμένες κάθε μεγέθους. Πρέπει να αφορά μόνον τους λιμένες με συνολική μέση ετήσια κίνηση που αντιστοιχεί σε «θαλάσσιους λιμένες διεθνούς σημασίας (κατηγορία Α)» σύμφωνα με τον ορισμό της απόφασης αριθ. 1692/96/ΕΚ² για τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Ωστόσο, τα

² Απόφαση αριθ. 1692/96/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996, περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών

κράτη μέλη έχουν την δυνατότητα να αποφασίσουν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία και σε άλλους λιμένες.

Πρέπει να αντιμετωπισθούν δύο σημαντικά ζητήματα:

- Σχετικά με τον ενδο-λιμενικό ανταγωνισμό (ανταγωνισμός μεταξύ φορέων παροχής της αυτής λιμενικής υπηρεσίας σε κάποιο λιμάνι), η αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών σε αυτόν τον τομέα της αγοράς είναι κατά συνέπεια ζωτικής σημασίας για την λειτουργία των λιμένων της ΕΕ και κατ' επέκταση για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής της ΕΕ που περιγράφηκε παραπάνω.

Οι λιμενικές υπηρεσίες είναι υπηρεσίες με εμπορική αξία, οι οποίες παρέχονται, έναντι πληρωμής, σε χρήστες των θαλάσσιων λιμένων, η δε πληρωμή αυτή συνήθως δεν συμπεριλαμβάνεται στα τέλη που καταβάλλονται για να επιτραπεί ο κατάπλους ή η εκτέλεση εργασιών στον λιμένα. Πρόκειται για τις τεχνικές-ναυτικές υπηρεσίες πλοήγησης, ρυμούλκησης και ελλιμενισμού, για όλες τις επιχειρήσεις διακίνησης φορτίου (περιλαμβάνονται η φορτοεκφόρτωση, η στοιβασία, η μεταφόρτωση και οι λοιπές μεταφορές εντός του τερματικού σταθμού) και για τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης επιβατών (περιλαμβάνονται η επιβίβαση και η αποβίβαση). Είναι δυνατόν να παρέχονται είτε εντός του χώρου του λιμένα είτε στις θαλάσσιες οδούς πρόσβασης προς ή από τον λιμένα.

Απαιτείται να ληφθούν δεόντως υπόψη η ιδιαιτερότητα κάθε λιμένα και η σπουδαιότητά του για τους φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών. Αυτό είναι δυνατόν να ισχύει ιδίως σε περίπτωση που υπάρχουν περιορισμοί χώρου και χωρητικότητας σε έναν λιμένα ή όταν υφίστανται ιδιαίτερες συνθήκες όσον αφορά την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών και το περιβάλλον.

- Όσον αφορά τον δια-λιμενικό ανταγωνισμό (μεταξύ λιμένων), η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη των δύο συνυπεύθυνων νομοθετικών οργάνων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών σε όλους του λιμένες που καλύπτονται από την νομοθετική της πρόταση και ότι απαιτείται η θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις (αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής) σχετικά με την χρηματοδότηση των λιμενικών υποδομών και πρόκειται να αναλάβει κατάλληλες πρωτοβουλίες και στους δύο αυτούς τομείς.

3. Με πλήρη σεβασμό του υφιστάμενου κοινωνικού και εργατικού κεκτημένου, και με ταυτόχρονη αύξηση της απασχόλησης στον συγκεκριμένο τομέα

Κατά την προηγούμενη νομοθετική συζήτηση, υποστηρίχθηκε συχνά ότι η ελευθέρωση της αγοράς στον τομέα των λιμενικών υπηρεσιών θα είχε αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση και τα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζόμενων ή ότι θα έθετε σε κίνδυνο την ασφάλεια των λιμένων.

Αυτό δεν αληθεύει. Η Επιτροπή τόνισε πάντοτε τον ουδέτερο χαρακτήρα της πρότασής της όσον αφορά τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες σχετικά με την απασχόληση και τα ζητήματα κοινωνικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων για την

(ΕΕ L 228 της 9.9.1996, σ. 1). Απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 1346/2001/ΕΚ (ΕΕ L 185, 6.7.2001, σ. 1).

κατάρτιση και τα επαγγελματικά προσόντα, καθώς και σχετικά με ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον και την ασφάλεια. Κατά συνέπεια η πρόταση δεν θίγει την εφαρμογή των σχετικών κανόνων εφόσον είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας και των οικείων κρατών μελών.

Επιπλέον, η διακίνηση πρόσθετων, νέων φορτίων μέσω των λιμένων θα δημιουργήσει αναμφίβολα την ανάγκη εγκατάστασης νέων επιχειρήσεων η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της απασχόλησης στους λιμένες.

Τέλος και προκειμένου να ενισχυθεί η εφαρμογή του προτεινόμενου κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου, η Επιτροπή επιθυμεί να καλέσει τα κράτη μέλη να κυρώσουν τις συμβάσεις που έχουν θεσπισθεί στα πλαίσια διεθνών οργανισμών, ιδιαίτερα τις σχετικές συμβάσεις του ΔΓΕ³.

3. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πιστεύει ότι είναι ακόμη αναγκαίο, προς το συμφέρον των φορέων εκμετάλλευσης, των αρχών και των καταναλωτών, να θεσπισθούν ειδικοί και σαφείς κανόνες για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών, οι οποίοι να λαμβάνουν υπόψη τα μοναδικά χαρακτηριστικά αυτής της αγοράς.

Συνεπώς ως μοναδικός κάτοχος του δικαιώματος να λάβει πρωτοβουλία, η Επιτροπή υποβάλλει νέα πρόταση οδηγίας σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών.

Η βασική φιλοσοφία, οι αρχές και οι στόχοι που επιθυμούσε να πετύχει η Επιτροπή με την ανακοίνωσή της το 2001 παραμένουν ίδιοι. Ωστόσο, η Επιτροπή αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία των εποικοδομητικών αλλαγών που προτάθηκαν κατά την προηγούμενη νομοθετική διαδικασία, καθώς και τις υποδείξεις των εμπλεκόμενων φορέων και των ενδιαφερόμενων μερών.

Κατά συνέπεια το νέο κείμενο της Επιτροπής στηρίζεται τόσο στην αρχική της πρόταση του 2001 και στην τροποποιημένη πρόταση του 2002, όσο και στις πολυάριθμες εποικοδομητικές τροποποιήσεις που προτάθηκαν κατά τις δύο αναγνώσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην κοινή θέση του Συμβουλίου και στα κείμενα της διαδικασίας συμβιβασμού.

Για παράδειγμα τα ακόλουθα σημεία παραμένουν αμετάβλητα σε σχέση με το παρελθόν:

- Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, δηλ. τα ανώτατα όρια για τους καλυπτόμενους λιμένες και τις σχετικές λιμενικές υπηρεσίες.
 - (α) Για τους λιμένες καλύπτονται μόνον οι λιμένες της κατηγορίας Α από τον κατάλογο των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (βλέπε παραπάνω σημείο II.2, άρθρο2).
 - (β) Οι σχετικές υπηρεσίες ορίζονται στο άρθρο 3.

³ Σύμβαση ΔΟΕ C 137 του 1973 σχετικά με τη διακίνηση εμπορευμάτων στις αποβάθρες. Σύμβαση ΔΟΕ C152 του 1979 σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία των λιμενεργατών, Σύμβαση ΔΟΕ C145 του 1976 σχετικά με την συνέχεια απασχόλησης (ναυτικοί)

- Η οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας στον κοινωνικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των συναφών εθνικών κανόνων για την υγιεινή, την ασφάλεια και την απασχόληση του προσωπικού (άρθρο 4).
- Η οδηγία δεν θίγει κατά κανέναν τρόπο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια στους λιμένες, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 5).
- Τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, χωρίς διακρίσεις, συναφή και αναλογικά και θα πρέπει να έχουν δημοσιοποιηθεί (άρθρο 7).
- Οι λόγοι εισαγωγής περιορισμών στον αριθμό των φορέων παροχής υπηρεσιών για μια ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες πρέπει να είναι αντικειμενικά. Πρέπει να επιτρέπεται ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός φορέων παροχής υπηρεσιών (άρθρο 9).
- Πρέπει να εξασφαλισθεί η ανεξαρτησία της αρμόδιας αρχής όσον αφορά τις αποφάσεις περιορισμού του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών και τις διαδικασίες επιλογής (άρθρα 8 και 9).
- Για την πλοήγηση η Επιτροπή προτείνει το κείμενο που εγκρίθηκε κατά την διαδικασία συμβιβασμού (άρθρο 14).

Κατά συνέπεια η πλοήγηση περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και αναγνωρίζεται ως υπηρεσία εμπορικής φύσης. Ωστόσο, αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ζωτική σημασία που έχουν οι ιδιαιτερότητες της υπηρεσίας αυτής.

Οι ιδιαιτερότητες αυτές, ιδιαίτερα οι πλευρές της πλοήγησης που αφορούν την υποχρέωση δημόσιας υπηρεσίας και την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών, αναγνωρίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή κατά τη συζήτηση της αρχικής πρότασης. Για τον λόγο αυτό θεωρήθηκε πως για τις εγκρίσεις πλοήγησης είναι δυνατόν να ισχύουν ιδιαίτερα αυστηρά κριτήρια σε σχέση με τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας και ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών· αυτό θα ήταν ιδίως δυνατόν να αφορά την σαφή γνώση και ικανότητα αξιοπλοΐας για τις τοπικές συνθήκες λειτουργίας. Για τον σκοπό αυτό οι αρμόδιες αρχές είναι δυνατόν ανάλογα με την περίπτωση είτε να διατηρούν για τις ίδιες είτε να χορηγούν απευθείας σε κάποιο οργανισμό το αποκλειστικό δικαίωμα παροχής υπηρεσιών πλοήγησης σε κάποιο λιμένα. Επιτρέπεται έτσι η υιοθέτηση ιδιαίτερων λύσεων ανάλογα με τον λιμένα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η αυτοεξυπηρέτηση για την πλοήγηση περιλαμβάνεται στην οδηγία υπό τη μορφή πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοήγησης (ΠΕΠ).

- Απαιτείται διαφανής λογιστική του φορέα διαχείρισης του λιμένα.

Τα κυριότερα νέα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην νέα πρόταση της Επιτροπής είναι:

- Κατά γενικό κανόνα είναι δυνατόν να εξασφαλίζεται η αυτοεξυπηρέτηση επιχειρήσεων διακίνησης εμπορευμάτων και επιβατών με χρήση του προσωπικού ξηράς του αυτοεξυπηρετούμενου.

Η χρήση του προσωπικού ξηράς για την αυτοεξυπηρέτηση θα αυξήσει την απασχόληση στους λιμένες και οι πρώτοι που θα επωφεληθούν είναι οι τοπικές κοινωνίες. Δεν χρειάζεται να αναφερθεί πως το προσωπικό αυτό πρέπει να απασχολείται με πλήρη εφαρμογή των εθνικών και κοινοτικών κανόνων σε ισχύ όσον αφορά την απασχόληση και τον κοινωνικό τομέα, και με βάση τους ίδιους γενικούς κανόνες και όρους που ισχύουν για όλο το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται στον τομέα της διακίνησης εμπορευμάτων.

Εκτός από την χρησιμοποίηση προσωπικού ξηράς, τα πλοία που εκτελούν εγκεκριμένα τακτικά δρομολόγια στα πλαίσια θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων ή θαλάσσιων αρτηριών είναι δυνατόν να αυτοεξυπηρετούνται χρησιμοποιώντας το πλήρωμα θαλάσσης.

Τα εγκεκριμένα τακτικά δρομολόγια θαλάσσιας μεταφοράς, οι θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων και οι θαλάσσιες αρτηρίες αποτελούν πολιτικές της ΕΕ, κύριος στόχος των οποίων είναι η μείωση των χερσαίων (οδικών) μεταφορών. Οι τελευταίες ορίζονται στην απόφαση αριθ. 884/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για την τροποποίηση της απόφασης αριθ.1692/96/ΕΚ περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών. Η οδηγία καλύπτει επίσης τις συνδέσεις θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ λιμένων του ίδιου κράτους μέλους (θαλάσσιες ενδομεταφορές - καμποτάζ).

Η ΕΕ υποστηρίζει την αυξημένη προσφυγή σε αυτές τις μεταφορές κατά πολλούς τρόπους, συμπεριλαμβανομένης και της χρηματοδότησης με κοινοτικά κονδύλια. Είναι λοιπόν φυσικό να υποστηρίζονται περαιτέρω μέσω της κοινοτικής νομοθεσίας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι απαιτείται άδεια για την αυτοεξυπηρέτηση. Τα κριτήρια χορήγησης τέτοιων αδειών πρέπει να είναι τα ίδια με αυτά που ισχύουν για τους φορείς παροχής της ίδιας ή συγκρίσιμης λιμενικής υπηρεσίας, εφόσον έχουν σχέση μεταξύ τους. Οι αρμόδιες αρχές χορηγούν τέτοιες άδειες σε αυτοεξυπηρετούμενους με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο. Οι άδειες ισχύουν όσο ο αυτοεξυπηρετούμενος πληροί τα κριτήρια χορήγησης της άδειας.

- Οι άδειες για τους φορείς παροχής υπηρεσιών γίνονται υποχρεωτικές (άρθρο 7). Η Επιτροπή επιθυμεί με τον τρόπο αυτό να συμβιβάσει την ανάγκη να εξασφαλισθεί αποτελεσματική και αποδοτική πρόσβαση ικανών φορέων παροχής λιμενικών υπηρεσιών με την ανάγκη να εξασφαλισθεί ικανοποιητική διαχείριση του λιμένα με τους ενδογενείς του περιορισμούς, καθώς και να εξασφαλισθεί ικανοποιητικό επίπεδο επαγγελματικών προσόντων.

Εντός ορισμένης χρονικής περιόδου από την έναρξη ισχύος της οδηγίας όλοι οι φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών σε δεδομένο λιμένα υποχρεούνται να λειτουργούν με βάση άδεια. Η μέθοδος χορήγησης της άδειας θα καθορίζει τι θα συμβεί σε περίπτωση μεταγενέστερου περιορισμού του αριθμού των φορέων παροχής της λιμενικής υπηρεσίας. (Άρθρο 10)

- (α) Εντός εύλογου χρόνου, οι άδειες που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας πρέπει να αναθεωρηθούν, δεδομένου ότι δεν χορηγήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες και τις διατάξεις της οδηγίας. Ωστόσο πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εύλογες προσδοκίες των σημερινών φορέων παροχής

υπηρεσιών. Το σύστημα θα ισχύει επίσης για τις νέες άδειες που θα χορηγηθούν μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας.

Το χρονοδιάγραμμα που ορίστηκε είναι το πολύ 12 μήνες μετά την τελευταία πιθανή ημερομηνία ενσωμάτωσης της οδηγίας (12 + 18 μήνες).

Τα προτεινόμενα σύστημα προβλέπει την απλή χορήγηση άδειας χωρίς περαιτέρω απαιτήσεις αλλά προβλέπει επίσης και την δυνατότητα αδειοδότησης μέσω διαδικασίας επιλογής (που περιγράφεται στο άρθρο 11) στην περίπτωση που το αποφασίσει η λιμενική αρχή ή/και το ζητήσει κάποιος υφιστάμενος (ή νέος) φορέας παροχής υπηρεσιών.

(β) Εάν και εφόσον προκύψει περιορισμός στον αριθμό των φορέων παροχής υπηρεσιών:

- η άδεια που χορηγήθηκε με διαδικασία επιλογής πρέπει να παραμείνει σε ισχύ χωρίς αλλαγές.
 - η άδεια που χορηγήθηκε χωρίς διαδικασία επιλογής πρέπει να λήξει και να ξεκινήσει διαδικασία επιλογής.
 - προβλέπεται αποζημίωση για τον υφιστάμενο φορέα παροχής υπηρεσιών αν αποτύχει να επιλεγεί στα πλαίσια της διαδικασίας επιλογής, με πλήρη εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης.
 - οι διατάξεις σχετικά με τις άδειες που περιλαμβάνουν δικαιώματα ιδιοκτησίας στους λιμένες είναι λίγο διαφορετικές, καθώς ελήφθη υπόψη η ιδιαιτερότητά τους.
- Η διάρκεια ισχύος των αδειών (άρθρο 12) παραμένει συνδεδεμένη με την επένδυση που πραγματοποίησε ο φορέας παροχής υπηρεσιών. Τα προτεινόμενα χρονικά πλαίσια ευθυγραμμίζονται με τους γενικούς κανόνες απόσβεσης που ισχύουν στην ΕΕ.
- Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη των δύο συνυπεύθυνων νομοθετών (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθεί επίσης και το ζήτημα του δια-λιμενικού ανταγωνισμού (μεταξύ λιμένων). Κατά συνέπεια όπως συμφωνήθηκε κατά την διαδικασία συμβιβασμού:
- (α) Προστέθηκε το κείμενο που προβλέπει την εφαρμογή της οδηγίας για την διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών σε όλους του λιμένες που καλύπτονται από την νομοθετική πρόταση (άρθρο 16).
- (β) Περιλαμβάνεται επίσης το συμφωνημένο κείμενο που αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις. Το κείμενο αυτό προβλέπει την θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις από την Επιτροπή εντός ενός έτους από την έκδοση της οδηγίας (άρθρο 17).

4. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Το άρθρο 1 καθορίζει τους στόχους της οδηγίας δηλ. ελευθερία παροχής και αυτοεξυπηρέτησης λιμενικών υπηρεσιών σε θαλάσσιους λιμένες για κοινοτικούς φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών, υπό τον όρο εφαρμογής ορισμένων αντικειμενικών και σχετικών με το αντικείμενο περιορισμών.

Στο άρθρο 2 καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Το άρθρο αυτό εξηγεί, κάνοντας αναφορά σε άρθρο με ορισμούς, ποιες λιμενικές υπηρεσίες καλύπτονται και εισάγει ορισμένα ανώτατα όρια για τους λιμένες για τους οποίους πρέπει να ισχύει η οδηγία.

Στο άρθρο 3 ορίζονται οι κύριοι όροι και ιδίως οι λιμενικές υπηρεσίες στις οποίες εφαρμόζεται η οδηγία.

Στο άρθρο 4 υπενθυμίζεται ότι η οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας στον κοινωνικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των συναφών εθνικών κανόνων για την υγιεινή, την ασφάλεια και την απασχόληση του προσωπικού.

Στο άρθρο 5 υπενθυμίζεται ότι η οδηγία δεν θίγει, με κανέναν τρόπο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια και την προστασία των λιμένων, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.

Το άρθρο 6 εξηγεί ότι η οδηγία δεν αντικαθιστά καμία από τις υποχρεώσεις στις οποίες ήδη υπόκεινται οι αρχές δυνάμει των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων 92/50, 93/36, 93/37 και 93/38 καθώς και του κανονισμού 3577/92. Επιπλέον, εφόσον απαιτείται, βάσει μιας από τις εν λόγω οδηγίες, να δημοπρατηθεί μια σύμβαση, ο τρόπος διεξαγωγής καθορίζεται σύμφωνα με μια από τις εν λόγω οδηγίες, και όχι σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Περαιτέρω, με την παράγραφο 3, εξασφαλίζεται εφαρμογή των οδηγιών 89/48, 92/51 και 99/42 σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως σε περίπτωση που τα κράτη μέλη εκδίδουν άδειες με βάση τα επαγγελματικά προσόντα του φορέα παροχής.

Με το άρθρο 7 θεσπίζεται ο βασικός κανόνας ότι όλοι οι φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών πρέπει να λειτουργούν με βάση άδεια που χορηγεί η αρμόδια αρχή. Αυτό πρέπει να συμβεί το αργότερο 12 μήνες μετά την τελευταία πιθανή ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά σύστημα με διαδικασία επιλογής. Οι όροι για τη χορήγηση της άδειας πρέπει να είναι διαφανείς, χωρίς διακρίσεις, αντικειμενικοί, σχετικοί με το αντικείμενο και αναλογικοί. Πρέπει να δημοσιοποιούνται, όπως πρέπει να δημοσιοποιείται και η διαδικασία για την απόκτηση της άδειας. Οι άδειες πρέπει να χορηγούνται με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο. Το άρθρο περιέχει περιορισμένο κατάλογο κριτηρίων, από τα οποία μπορεί να εξαρτάται η χορήγηση της άδειας, και τα κριτήρια αυτά είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ορισμένες υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Περιέχει, επιπλέον, υποχρέωση για την αρμόδια αρχή να παρέχει κατάλληλη κατάρτιση, σε περίπτωση που η γνώση του τόπου είναι απαραίτητη για τον υποψήφιο φορέα παροχής υπηρεσιών, και το δικαίωμα του φορέα παροχής υπηρεσιών να απασχολεί προσωπικό της επιλογής του.

Το άρθρο 8 περιγράφει και ορίζει τη διαδικασία επιλογής που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την χορήγηση αδειών. Η χρήση της διαδικασίας αυτής είναι απαραίτητη σε περιπτώσεις περιορισμών του αριθμού των φορέων παροχής για μια ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες. Προβλέπει επίσης περιπτώσεις στις οποίες δεν βρεθεί κατάλληλος φορέας παροχής

υπηρεσιών μέσω της διαδικασίας επιλογής. Τέλος εξασφαλίζει την ουδετερότητα της αρμόδιας αρχής ως φορέα λήψης αποφάσεων της διαδικασίας επιλογής για κάποια υπηρεσία σε περίπτωση που η ίδια της επιθυμεί την παροχή αυτής της υπηρεσίας. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να οριστεί ανεξάρτητος φορέας.

Το άρθρο 9 καθορίζει διαφανείς κανόνες που πρέπει να εφαρμοσθούν στην περίπτωση που καταστεί αναγκαίος ο περιορισμός του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών σε κάποιο λιμένα. Απαιτεί να επιτρέπεται ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός φορέων παροχής υπηρεσιών.

Το άρθρο 10 καθορίζει τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται στην περίπτωση που ο αριθμός των φορέων παροχής υπηρεσιών σε κάποιο λιμάνι περιορισθεί. Εισάγει κυρίως διαφορετική αντιμετώπιση με βάση τον τρόπο χορήγησης της άδειας (με ή χωρίς διαδικασία επιλογής). Καλύπτεται το ζήτημα αδειών που περιλαμβάνουν δικαιώματα ιδιοκτησίας στους λιμένες.

Στο άρθρο 11 καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν τις παλαιές και μελλοντικές άδειες για νέους λιμένες ή τμήματα λιμένων.

Άρθρο 12 – περιλαμβάνει τις μέγιστες περιόδους ισχύος: το άρθρο εισάγει την αρχή του χρονικού ορίου για τις άδειες και συνδέει την διάρκεια ισχύος τους με το κριτήριο της επένδυσης σε στοιχεία του ενεργητικού. Η διάρκεια κυμαίνεται ανάλογα με το ύψος των επενδύσεων που έκανε ο φορέας παροχής υπηρεσιών και το κατά πόσο τα στοιχεία του ενεργητικού στα οποία επένδυσε είναι κινητά ή όχι.

Το άρθρο 13 προβλέπει ότι οι κανόνες της παρούσας οδηγίας ισχύουν επίσης και για την αυτοεξυπηρέτηση. Η αυτοεξυπηρέτηση για κάποια υπηρεσία είναι δυνατόν να απορριφθεί μόνο σε εξαιρετικές και καλώς καθορισμένες καταστάσεις. Για εγκεκριμένα τακτικά δρομολόγια στα πλαίσια θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων ή θαλάσσιων αρτηριών, για επιχειρήσεις διακίνησης φορτίου και για υπηρεσίες εξυπηρέτησης επιβατών ο αυτοεξυπηρετούμενος επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το κανονικό πλήρωμα του πλοίου επιπλέον του προσωπικού ξηράς. Οι άδειες για αυτοεξυπηρέτηση είναι υποχρεωτικές και τα τυχόν κριτήρια που καθορίζονται δεν πρέπει να είναι αυστηρότερα από εκείνα που καθορίζονται για άλλους φορείς παροχής της ίδιας ή συγκρίσιμης λιμενικής υπηρεσίας. Οι άδειες πρέπει να χορηγούνται με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο και πρέπει να ισχύουν όσο ο αυτοεξυπηρετούμενος πληροί τα κριτήρια χορήγησης της άδειας. Δεν τίθενται εθνικά ζητήματα κοινωνικής πολιτικής, καθώς και ζητήματα απασχόλησης και κατάρτισης. Είναι δυνατή η συμμετοχή αυτοεξυπηρετούμενων επιχειρήσεων στο κόστος της υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας για την συγκεκριμένη υπηρεσία.

Το άρθρο 14 προβλέπει ειδικό καθεστώς για την πλοήγηση λόγω των απαιτήσεων ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών και της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Είναι δυνατή η αυτοεξυπηρέτηση για την πλοήγηση. Προβλέπεται η υποβολή έκθεσης από τα κράτη μέλη σχετικά με τα μέτρα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών πλοήγησης. Η αυτοεξυπηρέτηση για την πλοήγηση περιλαμβάνεται στην οδηγία υπό τη μορφή πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοήγησης (ΠΕΠ).

Το άρθρο 15 εξασφαλίζει πλήρη διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής και απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν διαδικασίες προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου του δικαστικού ελέγχου.

Το άρθρο 16 εξασφαλίζει την εφαρμογή της οδηγίας της Επιτροπής 80/723 σχετικά με την διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών στους λιμένες που καλύπτονται από την οδηγία και προβλέπει σύστημα υποβολής εκθέσεων για το ζήτημα αυτό.

Το άρθρο 17 προβλέπει ότι η Επιτροπή θα θεσπίσει κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σχετικά με την χρηματοδότηση λιμενικών υποδομών εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Το άρθρο 18 εισάγει την απαίτηση να τηρούν οι φορείς παροχής υπηρεσιών χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες λιμενικών υπηρεσιών.

Το άρθρο 19 εισάγει απαιτήσεις για διαφανή λογιστική όσον αφορά τον φορέα διαχείρισης του λιμένα.

Το άρθρο 20 αφορά το διεθνές καθεστώς των λιμένων, των οδών ναυσιπλοΐας και των θαλάσσιων ζωνών.

Το άρθρο 21 προβλέπει την υποχρέωση των κρατών μελών να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας και την υποχρέωση της Επιτροπής να συντάξει έκθεση με βάση τις εν λόγω εκθέσεις, συνοδευόμενη, εφόσον ενδείκνυται, από πρόταση για αναθεώρηση.

Το άρθρο 22 περιέχει την υποχρέωση των κρατών μελών να εφαρμόζουν την οδηγία.

Το άρθρο 23 αφορά τη θέση σε ισχύ της οδηγίας.

Το άρθρο 24 αναφέρει τους αποδέκτες της οδηγίας.

Πρόταση για

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 80 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής⁴,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁵,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁶,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης⁷,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Στόχος του άρθρου 49 της συνθήκης είναι να αρθούν οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 51 της συνθήκης ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί στα πλαίσια της κοινής πολιτικής μεταφορών με ταυτόχρονο σεβασμό, εκτός των άλλων, και των κανόνων της συνθήκης για τον κοινωνικό τομέα και την προστασία του περιβάλλοντος.
- (2) Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4055/86 του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών και τρίτων χωρών⁸ και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές - καμποτάζ)⁹, ο στόχος αυτός έχει επιτευχθεί όσον αφορά αυτές καθαυτές τις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών.

⁴ ΕΕ C της ..., σ. ...

⁵ ΕΕ C της ..., σ. ...

⁶ ΕΕ C της ..., σ. ...

⁷ ΕΕ C της ..., σ. ...

⁸ ΕΕ L 378, 31.12.1986, σ. 1. Κανονισμός που τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3573/90 (ΕΕ L 353, 17.12.1990, σ. 16)

⁹ ΕΕ L 364, 12.12.1992, σ. 7.

- (3) Οι λιμενικές υπηρεσίες έχουν ουσιαστική σημασία για την ορθή λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών, αφού συμβάλλουν ουσιαστικά στην αποδοτική χρήση των υποδομών θαλάσσιων μεταφορών.
- (4) Στην Πράσινη Βίβλο σχετικά με τους θαλάσσιους λιμένες και τις ναυτιλιακές υποδομές, του Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή ανέφερε την πρόθεσή της να προτείνει νομοθετικό πλαίσιο, προκειμένου να επιτευχθεί η πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών σε κοινοτικούς λιμένες με διεθνή κυκλοφορία.
- (5) Ως ένα από τα μέτρα που θα ενισχύσουν γενικά τον ανταγωνισμό εντός και μεταξύ των λιμένων της κοινότητας, η διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών σε κοινοτικό επίπεδο θα καταργήσει τους υφιστάμενους περιορισμούς που εμποδίζουν την πρόσβαση στους φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών και αυτοεξυπηρετούμενους, θα βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στους χρήστες των λιμένων, θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα και την ευελιξία, θα συμβάλει στη μείωση του κόστους και κατά συνέπεια θα συμβάλει στην προώθηση των θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων και των συνδυασμένων μεταφορών. Πρέπει επίσης να γίνουν πιο διαφανείς οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ λιμένων ή συστημάτων λιμένων και φορέων παροχής λιμενικών υπηρεσιών, αφενός, και δημόσιων αρχών, αφετέρου, συμπεριλαμβανομένης και της κρατικής χρηματοδότησης των λιμένων.
- (6) Οι διαφορετικές εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές έχουν οδηγήσει σε διαφορές των διαδικασιών που ακολουθούνται και έχουν δημιουργήσει νομική αβεβαιότητα όσον αφορά τα δικαιώματα των φορέων παροχής λιμενικών υπηρεσιών και τα καθήκοντα των αρμοδίων αρχών. Ως εκ τούτου, είναι προς το συμφέρον της Κοινότητας να θεσπισθεί ένα κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο να καθορίζει βασικούς κανόνες για την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υφιστάμενων και των μελλοντικών φορέων παροχής υπηρεσιών, και αυτοεξυπηρετούμενων, των φορέων διαχείρισης των λιμένων, καθώς και σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης και επιλογής.
- (7) Η κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση στις λιμενικές υπηρεσίες δεν πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή άλλων κοινοτικών κανόνων, όπως οι κανόνες ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος ιδίως σε μονοπωλιακές καταστάσεις.
- (8) Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της παρούσας οδηγίας χωρίς να επιβαρυνθούν επιπλέον οι μικροί λιμένες, κάτι που θα ήταν δυσανάλογο σε σχέση με τα αναμενόμενα αποτελέσματα, η παρούσα οδηγία πρέπει να ισχύει για λιμένες με συνολική μέση ετήσια κίνηση που να αντιστοιχεί σε «θαλάσσιους λιμένες διεθνούς σημασίας (κατηγορία Α)» σύμφωνα με τον ορισμό της απόφασης αριθ. 1692/96/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1996 περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών¹⁰, χωρίς ωστόσο να θίγεται η δυνατότητα των κρατών μελών να αποφασίσουν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία και σε άλλους λιμένες. Κατά τον καθορισμό της συνολικής μέσης ετήσιας κίνησης, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη

¹⁰ ΕΕ L 228, 9.9.1996, σ.1. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2004/884/ΕΚ (ΕΕ L 167, 30.4.2004, σ. 1).

δυνατότητα να μην λάβουν υπόψη τους την κίνηση σε τμήματα του λιμένα που δεν είναι ανοικτά σε γενική εμπορική κυκλοφορία.

- (9) Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να είναι σε θέση να αποκλείσουν λιμένες με έντονο εποχιακό χαρακτήρα από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, υπό τον όρο ότι έχουν φροντίσει να εξασφαλίσουν την ύπαρξη επαρκούς επιπέδου πρόσβασης στην αγορά για επιχειρήσεις λιμενικών υπηρεσιών.
- (10) Το σύστημα λιμένων στην ίδια γεωγραφική περιοχή όπως ορίζεται από κάποιο κράτος μέλος υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς με τον μεμονωμένο λιμένα και τα κράτη μέλη πρέπει να είναι σε θέση να τα αντιμετωπίσουν για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζουν τον μεμονωμένο λιμένα.
- (11) Τα κράτη μέλη πρέπει να είναι ελεύθερα να επιλέξουν το διαχειριστικό πρότυπο δύο ή περισσότερων λιμένων στην ίδια γεωγραφική περιοχή που είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν σε ένα σύστημα λιμένων.
- (12) Τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν αρμόδια αρχή ή αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Αυτή η αρχή ή αρχές είναι δυνατόν να είναι δημόσιες ή ιδιωτικές και είναι δυνατόν να ευθύνονται για μία ή περισσότερες από τις αποστολές που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και για έναν ή περισσότερους λιμένες.
- (13) Η οδηγία δεν πρέπει να θίγει κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στον κοινωνικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των συναφών κανόνων για την υγιεινή, την ασφάλεια και την απασχόληση του προσωπικού των φορέων παροχής υπηρεσιών και των αυτοεξυπηρετούμενων.
- (14) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να θίγει, κατά κανέναν τρόπο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών ή των αρμόδιων αρχών που αυτά ορίζουν όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια στους λιμένες, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.
- (15) Στην περίπτωση που η αδειοδότηση με βάση την παρούσα οδηγία λαμβάνει τη μορφή σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992 για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών¹¹, της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών¹², της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων¹³ και της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών¹⁴, πρέπει να ισχύουν οι εν λόγω οδηγίες. Παρομοίως στην περίπτωση που η άδεια με βάση την παρούσα οδηγία λαμβάνει τη μορφή σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του

¹¹ ΕΕ L 209 της 24.7.92, σ. 1· Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 285, 29.10.2001, σ. 1).

¹² ΕΕ L 199, 9.8.93, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

¹³ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 54· Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

¹⁴ ΕΕ L 199 της 9.8.1993, σ. 84. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92, πρέπει να ισχύει ο εν λόγω κανονισμός. Τέλος, εφόσον ενδείκνυται, πρέπει να εφαρμόζονται οι οδηγίες 89/48/ΕΟΚ¹⁵ και 92/51/ΕΟΚ¹⁶, καθώς και η Οδηγία 1999/42/ΕΚ¹⁷ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση συστήματος αμοιβαίας αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- (16) Οι συμβάσεις για λιμενικές υπηρεσίες που έχουν συναφθεί μετά από δημοπρασία με βάση άλλη διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν πρέπει να υπόκεινται σε διαδικασία επιλογής σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (17) Για λόγους αποδοτικής και ασφαλούς διαχείρισης του λιμένα, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να απαιτούν οι φορείς παροχής υπηρεσιών να λαμβάνουν άδεια. Τα κριτήρια για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, χωρίς διακρίσεις, συναφή με το αντικείμενο και αναλογικά και πρέπει να δημοσιοποιούνται. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να χορηγούν άδειες με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
- (18) Προκειμένου να εξασφαλίσουν ικανοποιητική πρόσβαση σε σχετική κατάρτιση για αιτούντες φορείς παροχής υπηρεσιών στις περιπτώσεις στις οποίες τα απαιτούμενα τεχνικά επαγγελματικά προσόντα περιλαμβάνουν και ειδικές τοπικές γνώσεις ή εμπειρία των τοπικών συνθηκών, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να υποχρεώνουν τους φορείς παροχής υπηρεσιών που κατέχουν τέτοιες γνώσεις ή εμπειρία να προσφέρουν την σχετική κατάρτιση, όπου απαιτείται έναντι πληρωμής.
- (19) Οι φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών και οι αυτοεξυπηρετούμενοι πρέπει να έχουν το δικαίωμα να απασχολούν το προσωπικό της εκλογής τους με ταυτόχρονη εφαρμογή των σχετικών κανόνων όσον αφορά την απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας και άλλα ζητήματα κοινωνικής πολιτικής, καθώς και όσον αφορά την κατάρτιση και τα επαγγελματικά προσόντα.
- (20) Δεδομένου ότι οι λιμένες καλύπτουν περιορισμένες γεωγραφικές περιοχές, η πρόσβαση στην αγορά είναι δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις να υπόκειται σε περιορισμούς που σχετίζονται με τον χώρο ή την χωρητικότητα, με ζητήματα ασφάλειας της κυκλοφορίας ή με απαιτήσεις που συνδέονται με τους κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές και προκειμένου να εξασφαλισθεί η απόδοση συνολικά των λιμένων είναι δυνατόν να απαιτηθεί ο περιορισμός του αριθμού των εγκεκριμένων φορέων παροχής λιμενικών υπηρεσιών με ταυτόχρονο σεβασμό των υποχρεώσεων του φορέα παροχής υπηρεσιών ή του φορέα διαχείρισης του λιμένα για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας και την εφαρμογή των κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος. Τα κριτήρια για τυχόν περιορισμό πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, χωρίς διακρίσεις, συναφή με το αντικείμενο και αναλογικά.
- (21) Στις περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την δημοσιευμένη αναπτυξιακή πολιτική του λιμένα, καθορίσει το εύρος των εμπορικών δραστηριοτήτων που θα

¹⁵ ΕΕ L 19 της 24.1.1989, σ. 16· Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/108/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 32, 5.2.2004, σ. 15).

¹⁶ ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 25· Οδηγία όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά από την οδηγία 2001/19/ΕΚ.

¹⁷ ΕΕ L 201 της 31.7.1999, σ. 77.

αναπτυχθούν στον λιμένα ή σε μέρος αυτού, αυτό δεν πρέπει να θεωρείται ως περιορισμός του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών.

- (22) Σε περίπτωση περιορισμού του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών, ο αριθμός αυτός πρέπει να είναι ο μέγιστος δυνατός υπό τις περιστάσεις. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει να επιλέγονται από την αρμόδια αρχή στα πλαίσια διαφανούς, αντικειμενικής, ανοικτής και δίκαιας διαδικασίας επιλογής με κανόνες που δεν εισάγουν διακρίσεις.
- (23) Προκειμένου να είναι ανοικτή και διαφανής η διαδικασία επιλογής πρέπει να δημοσιοποιείται στους ενδιαφερόμενους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και να κοινοποιείται πλήρης τεκμηρίωση στα ενδιαφερόμενα μέρη. Η απόφαση για το αποτέλεσμα της διαδικασίας επιλογής πρέπει επίσης να δημοσιοποιείται.
- (24) Η σημερινή κατάσταση στους κοινοτικούς λιμένες με τις πολυάριθμες μεθόδους και προθεσμίες αδειοδότησης και επιλογής και η ανάγκη για νομική βεβαιότητα απαιτεί όλοι οι υφιστάμενοι φορείς παροχής υπηρεσιών να λάβουν άδεια εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Μετά την λήξη αυτής της προθεσμίας, όλες οι άδειες πρέπει να χορηγούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
- (25) Σε περίπτωση που το αποφασίσει η λιμενική αρχή ή αν το ζητήσει υφιστάμενος φορέας παροχής υπηρεσιών, πρέπει να οργανωθεί διαδικασία επιλογής για την χορήγηση της άδειας.
- (26) Σε περίπτωση που εμφανισθούν ελλείψεις μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, οι άδειες που δεν έχουν χορηγηθεί με δημοπρασία πρέπει να ανακληθούν και να οργανωθεί διαδικασία επιλογής.
- (27) Τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν διατάξεις με βάση τις οποίες ο υφιστάμενος φορέας παροχής υπηρεσιών που δεν επιλέγεται στα πλαίσια διαδικασίας επιλογής να αποζημιώνεται από τον νεοεπιλεγέντα φορέα παροχής υπηρεσιών για προγενέστερες επενδύσεις που δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως και τις οποίες είχε πραγματοποιήσει και τις οποίες αναλαμβάνει ο νεοεπιλεγείς φορέας παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού απολογισμού της παρασχεθείσας υπηρεσίας κατά την προηγούμενη περίοδο, σύμφωνα με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια.
- (28) Έχει σημασία να εξασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις και τα διαδικαστικά μέτρα με βάση την παρούσα οδηγία λαμβάνονται σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας και χωρίς να εισάγονται διακρίσεις. Συνεπώς, στις περιπτώσεις στις οποίες η αρμόδια αρχή που αποφασίζει περιορισμούς σχετικά με μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες σε συγκεκριμένο λιμένα, στον οποίο είναι η ίδια φορέας παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας, κάθε απόφαση σχετικά με περιορισμούς, ή έγκριση ή επιτήρηση τέτοιας απόφασης πρέπει να ανατίθεται σε διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή. Στις περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή οργανώνει διαδικασία επιλογής σε λιμένα, στον οποίο είναι η ίδια φορέας παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας, η ίδια η διαδικασία ή η έγκριση ή η επίβλεψη της διαδικασίας πρέπει να ανατίθενται σε διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή.

- (29) Ο φορέας διαχείρισης του λιμένα δεν ασκεί διακριτική μεταχείριση μεταξύ φορέων παροχής υπηρεσιών. Αποφεύγει, ιδιαίτερα, τυχόν διάκριση υπέρ μιας επιχείρησης ή φορέα στον οποίο έχει συμφέροντα.
- (30) Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να επιλεγεί με την διαδικασία επιλογής κατάλληλος φορέας παροχής υπηρεσιών, ο φορέας διαχείρισης του λιμένα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναλάβει ο ίδιος την παροχή της σχετικής υπηρεσίας επί περιορισμένη χρονική περίοδο, εφόσον πληροί τα κριτήρια που καθορίστηκαν για την χορήγηση άδειας καθώς και τα κριτήρια διαφάνειας που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Στο τέλος της περιόδου αυτής, πρέπει να οργανωθεί νέα διαδικασία επιλογής. Ο φορέας διαχείρισης του λιμένα πρέπει να αποζημιωθεί από τον νεοεπιλεγέντα φορέα παροχής υπηρεσιών για προγενέστερες επενδύσεις τις οποίες είχε πραγματοποιήσει και που δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως και τις οποίες αναλαμβάνει ο νεοεπιλεγείς φορέας παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού απολογισμού της παρασχεθείσας υπηρεσίας κατά την προηγούμενη περίοδο, σύμφωνα με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια.
- (31) Οι χορηγούμενες άδειες πρέπει να έχουν περιορισμένη χρονική ισχύ, πρέπει όμως να χορηγούνται για περιόδους που θα επιτρέπουν κανονική απόσβεση και ανάκτηση των επενδύσεων που έγιναν. Είναι εύλογο να λαμβάνεται υπόψη, για τον καθορισμό του χρονικού διαστήματος ισχύος της άδειας, κατά πόσον ο φορέας παροχής των υπηρεσιών χρειάστηκε να επενδύσει σε στοιχεία του ενεργητικού ή όχι και, εάν ναι, κατά πόσον αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού είναι κινητά ή ακίνητα.
- (32) Οι επενδύσεις σε συγκρίσιμα κινητά κεφαλαιουχικά στοιχεία ενεργητικού, όπως γέφυρες εμπορευματοκιβωτίων, γερανοί σταθερού πυλώνα πλοίου-ξηράς, γερανογέφυρες εκφόρτωσης και ειδικά ρυμουλκά, πρέπει να θεωρούνται ισότιμες με τις επενδύσεις σε ακίνητα στοιχεία ενεργητικού.
- (33) Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να θεσπίσουν διαδικασία που να επιτρέπει σε φορέα παροχής υπηρεσιών, ο οποίος σκοπεύει να πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις ή να συνάψει οριστική σύμβαση για την πραγματοποίηση τέτοιων επενδύσεων σε ακίνητα στοιχεία ενεργητικού κατά τα τελευταία 10 έτη πριν από την λήξη της υπάρχουσας άδειας και ο οποίος είναι σε θέση να αποδείξει ότι οι επενδύσεις αυτές θα οδηγήσουν σε βελτίωση της ολικής αποτελεσματικότητας της σχετικής υπηρεσίας, να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να οργανώσει διαδικασία επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 8 για νέα άδεια πριν την λήξη της σχετικής άδειας.
- (34) Κάθε φορά που είναι δυνατό, πρέπει να επιτρέπεται η αυτοεξυπηρέτηση σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παρούσα οδηγία, και τα τυχόν κριτήρια για τους αυτοεξυπηρετούμενους πρέπει να είναι τα ίδια με εκείνα που ορίζονται για τους φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών για την ίδια ή παρόμοιας φύσης υπηρεσία.
- (35) Όσον αφορά τις επιχειρήσεις διακίνησης φορτίου και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης επιβατών για εγκεκριμένα τακτικά δρομολόγια που πραγματοποιούνται στα πλαίσια θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων ή θαλάσσιων αρτηριών¹⁸, τα κράτη μέλη πρέπει να αναγνωρίζουν το δικαίωμα στις επιχειρήσεις να αυτοεξυπηρετούνται

¹⁸

Απόφαση αριθ. 884/2004/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 1692/96/EK περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (EE L 167 της 30.04.2004).

χρησιμοποιώντας επιπλέον του προσωπικού ξηράς και το κανονικό πλήρωμα του πλοίου. Η αυτοεξυπηρέτηση πρέπει να υπόκειται σε εκ των προτέρων αδειοδότηση σύμφωνα με κριτήρια που σχετίζονται εκτός των άλλων και με ζητήματα απασχόλησης, επαγγελματικών προσόντων, κοινωνικής πολιτικής και προστασίας του περιβάλλοντος. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να χορηγούν άδειες για αυτοεξυπηρέτηση με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο. Οι άδειες που χορηγούνται σε αυτοεξυπηρετούμενους πρέπει να ισχύουν για όσο διάστημα οι αυτοεξυπηρετούμενοι πληρούν τα κριτήρια χορήγησης της άδειας.

- (36) Η αυτοεξυπηρέτηση δεν πρέπει να περιορίζει την αποδοτικότητα των λιμενικών εργασιών ή να μειώνει τα πρότυπα υγιεινής, κοινωνικής πολιτικής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας ή το επίπεδο κατάρτισης σε σύγκριση με εκείνα που ισχύουν για το υφιστάμενο προσωπικό.
- (37) Η ιδιαίτερη σημασία των υπηρεσιών πλοήγησης για την ασφάλεια της θαλάσσιας κυκλοφορίας και κατά συνέπεια για την προστασία του περιβάλλοντος σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές απαιτεί την εφαρμογή ειδικών κανόνων. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν έκθεση για την πρόοδο προς πιο αποτελεσματικές υπηρεσίες πλοήγησης.
- (38) Στα πλαίσια αυτά πρέπει να επιτραπεί στις αρμόδιες αρχές να αναγνωρίζουν την υποχρεωτική φύση της πλοήγησης και άλλων τεχνικών-ναυτικών υπηρεσιών.
- (39) Η εξαίρεση από την υποχρεωτική πλοήγηση ή η εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών σκαφών από την υποχρεωτική πλοήγηση, πιθανόν μέσω πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοήγησης, πρέπει επίσης να θεωρείται ως αυτοεξυπηρέτηση. Στις περιπτώσεις που οι εξαιρέσεις αυτές υπόκεινται σε ειδική άδεια, οι όροι για αυτήν πρέπει να είναι κατάλληλοι, αντικειμενικοί, διαφανείς και να μην εισάγουν διακρίσεις.
- (40) Η ενοικίαση εξοπλισμού δεν αποτελεί λιμενική υπηρεσία. Πρέπει παρόλα αυτά να ικανοποιεί τις αρχές της διαφάνειας και της μη εισαγωγής διακρίσεων.
- (41) Είναι αναγκαίο να επιβληθεί στους φορείς διαχείρισης των λιμένων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, οι οποίοι ενεργούν επίσης και ως φορείς παροχής υπηρεσιών, η υποχρέωση να τηρούν λογαριασμούς για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν ως φορείς διαχείρισης, χωριστά από εκείνους που τηρούν για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν σε ανταγωνιστική βάση.
- (42) Η απαίτηση να τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για κάθε λιμενική υπηρεσία για την οποία έχει άδεια, πρέπει να ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις που έχουν επιλεγεί για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών.
- (43) Πρέπει να προβλέπονται διαδικασίες προσφυγής κατά των αποφάσεων των αρμοδίων αρχών.
- (44) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να θίγει με κανένα τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά το διεθνές καθεστώς των λιμένων, των οδών ναυσιπλοΐας και των θαλάσσιων ζωνών.
- (45) Έχει σημασία να εξασφαλισθεί ότι η οδηγία θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων. Κάθε τέτοια επένδυση που πραγματοποιείται

από εμπορικό φορέα σύμφωνα με εθνικούς κανόνες αγοράς ακινήτων πρέπει να θεωρείται ότι ήταν γενικά διαθέσιμη.

- (46) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να απαιτεί από ένα κράτος μέλος να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία θα αποτελεί στέρηση ιδιοκτησίας ή περιορισμό της άσκησης του σχετικού δικαιώματος σε αντίθεση προς τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, παρά μόνον εάν η εν λόγω στέρηση ή περιορισμός δικαιολογείται βάσει αυτών των γενικών αρχών και κάποιος εγκεκριμένος ή επιλεγείς φορέας παροχής υπηρεσιών μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση για τη στέρηση αυτή ή για τον περιορισμό σύμφωνα με τις εν λόγω γενικές αρχές.
- (47) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή των κανόνων της συνθήκης· συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τους κανόνες αυτούς, ασκώντας, εν ανάγκη, όλες τις εξουσίες που της παραχωρούνται δυνάμει του άρθρου 86 της συνθήκης.
- (48) Βάσει των εκθέσεων των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση, συνοδευόμενη, εάν ενδείκνυται, από πρόταση για αναθεώρηση της οδηγίας. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να αξιολογήσει τα ζητήματα της κατάρτισης, των επαγγελματικών προσόντων και των συνθηκών κοινωνικής πολιτικής για το προσωπικό που εκτελεί εργασίες διακίνησης φορτίου σε λιμένες, καθώς και τις συνθήκες που ισχύουν για την αυτοεξυπηρέτηση.
- (49) Δεδομένου ότι ο στόχος της προτεινόμενης δράσης, που είναι η πρόσβαση φυσικών ή νομικών προσώπων, εγκατεστημένων στην Κοινότητα, στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, λόγω της διάστασης της εν λόγω δράσης, και, επομένως, μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα από την Κοινότητα, η Κοινότητα είναι δυνατόν να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1
Στόχος

1. Η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών ισχύει για κοινοτικούς φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
2. Η ελευθερία παροχής λιμενικών υπηρεσιών είναι δυνατόν να υπόκειται στους περιορισμούς του λιμένα ή του συστήματος λιμένων σχετικά με τον διαθέσιμο χώρο ή χωρητικότητα, την ασφάλεια της θαλάσσιας κυκλοφορίας, την πολιτική ανάπτυξης ή ασφάλειας του λιμένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας. Οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την πλωτή πρόσβαση προς και από τον λιμένα ή το σύστημα λιμένων είναι δυνατόν να υπόκεινται επίσης σε ειδικούς περιορισμούς ασφάλειας.
3. Οι φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών και οι αυτοεξυπηρετούμενοι έχουν πρόσβαση χωρίς διακρίσεις στις λιμενικές υποδομές που είναι γενικά προσβάσιμες,

εφόσον η πρόσβαση σε αυτές τους είναι απαραίτητη για να εκτελέσουν τις δραστηριότητές τους.

Άρθρο 2
Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις λιμενικές υπηρεσίες που καθορίζονται στο άρθρο 3 και παρέχονται έναντι πληρωμής στους χρήστες του λιμένα.
2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται για κάθε θαλάσσιο λιμένα ή σύστημα λιμένων που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους και είναι ανοικτός στη γενική εμπορική θαλάσσια κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι η μέση ετήσια κίνηση του λιμένα κατά τα τελευταία τρία έτη δεν ήταν μικρότερη από 1,5 εκατομμύρια τόνους φορτίου ή/και 200.000 επιβάτες.

Για τον σκοπό αυτό και εφόσον απαιτείται τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να αποφασίσουν ότι η κυκλοφορία σε τμήματα του λιμένα που δεν είναι ανοικτά σε γενική εμπορική κυκλοφορία δεν λαμβάνεται υπόψη.

3. Όταν ένας λιμένας υπερβεί ένα μόνο από τα δύο ανώτατα όρια διακίνησης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 χωρίς να υπερβεί το άλλο, η παρούσα οδηγία ισχύει μόνο για το όριο διακίνησης που έχει επιτευχθεί.
4. Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία και σε άλλους λιμένες.
5. Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να αποκλείσουν λιμένες με έντονο εποχιακό χαρακτήρα από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, υπό τον όρο ότι έχουν εξασφαλίσει επαρκή πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών.

Ο κατάλογος των λιμένων αυτών θα εξετάζεται τακτικά, για πρώτη φορά εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και στη συνέχεια ανά τριετία, και κάθε τροποποίηση θα κοινοποιείται στην Επιτροπή για ενημέρωση.

6. Η Επιτροπή δημοσιεύει για ενημέρωση, στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με βάση πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, κατάλογο των λιμένων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Ο κατάλογος δημοσιεύεται για πρώτη φορά εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και εφεξής ετησίως.
7. Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να απαιτήσουν τα σκάφη που χρησιμοποιούνται κυρίως για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών να είναι νηολογημένα σε κράτος μέλος και να φέρουν την σημαία του.
8. Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να εξαιρέσουν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας υπηρεσίες για τις οποίες ισχύει το άρθρο 296 της συνθήκης ή που έχουν χαρακτηριστεί ως απόρρητες ή των οποίων η εκτέλεση πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στο οικείο κράτος μέλος, ή όταν το απαιτεί η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειας του εν λόγω κράτους.

Άρθρο 3 *Ορισμοί*

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ως:

1. «θαλάσσιος λιμένας» ή «λιμένας», μια περιοχή από ξηρά και θάλασσα, η οποία αποτελείται από έργα και εξοπλισμό που καθιστούν δυνατή, κυρίως, την υποδοχή πλοίων, τη φόρτωση και εκφόρτωσή τους, την αποθήκευση εμπορευμάτων, την παραλαβή και παράδοση των εμπορευμάτων αυτών, και την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών.
2. «πλωτή οδός πρόσβασης προς και από τον λιμένα», η πρόσβαση στον λιμένα από την ανοικτή θάλασσα και αντιθέτως, όπως δίαυλοι, ποταμοί, διώρυγες και φιόρδ.
3. «σύστημα λιμένων», δύο ή περισσότεροι λιμένες στην ίδια γεωγραφική περιοχή των οποίων η διαχείριση έχει ανατεθεί σε έναν φορέα διαχείρισης.
4. «λιμένας με έντονο εποχιακό χαρακτήρα», κάθε λιμένας στον οποίο επιτυγχάνεται το 50% της μέσης ετήσιας κίνησης κατά τα τρία προηγούμενα έτη στη διάρκεια οποιονδήποτε τριών συνεχών μηνών.
5. «λιμενική αρχή» ή «φορέας διαχείρισης του λιμένα», ο φορέας ο οποίος, σε συνδυασμό ή μη με άλλες δραστηριότητες, έχει ως αποστολή, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή τους εθνικούς κανονισμούς, τη διοίκηση και τη διαχείριση των λιμενικών υποδομών, καθώς και τον συντονισμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των διαφόρων φορέων παροχής υπηρεσιών στον σχετικό λιμένα ή σύστημα λιμένων. Ενδέχεται να συνίσταται από διαφορετικούς χωριστούς φορείς ή να είναι υπεύθυνος για περισσότερους του ενός λιμένες·
6. «λιμενικές υπηρεσίες», οι τεχνικές-ναυτικές υπηρεσίες πλοήγησης (κατά την έννοια του άρθρου 14) ρυμούλκησης και ελλιμενισμού, όλες οι επιχειρήσεις διακίνησης φορτίου (περιλαμβάνονται η φορτοεκφόρτωση, η στοιβάση, η μεταφόρτωση και οι λοιπές μεταφορές εντός του τερματικού σταθμού) και οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης επιβατών (περιλαμβάνονται η επιβίβαση και η αποβίβαση). Παρέχονται είτε εντός της περιοχής του λιμένα είτε στην πλωτή οδό πρόσβασης προς και από τον λιμένα ή σύστημα λιμένων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.
7. «φορέας παροχής λιμενικών υπηρεσιών», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρέχει, ή επιθυμεί να παρέχει, μία ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών·
8. «απαίτηση παροχής δημόσιας υπηρεσίας», η απαίτηση που έχει εγκριθεί από αρμόδια αρχή, προκειμένου να εξασφαλίζεται η επαρκής παροχή ορισμένων κατηγοριών λιμενικών υπηρεσιών·
9. «αυτοεξυπηρέτηση», η κατάσταση στα πλαίσια της οποίας κάποια εταιρεία (αυτοεξυπηρετούμενος) που κανονικά θα μπορούσε να πληρώσει για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών, φροντίζει να εξασφαλίσει μόνη της, χρησιμοποιώντας το δικό της προσωπικό ξηράς, με εξαίρεση τις καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2, και τον δικό της εξοπλισμό μία ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

10. «προσωπικό ξηράς», είναι τα άτομα που απασχολούνται από τον αυτοεξυπηρετούμενο και δεν είναι μέλη του πληρώματος πλοίου.
11. «πιστοποιητικό εξαίρεσης πλοήγησης», το έγγραφο που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή και με το οποίο χορηγείται εξαίρεση από ή τροποποίηση των απαιτήσεων για υποχρεωτική πλοήγηση.
12. «άδεια», οποιαδήποτε άδεια, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης, που επιτρέπει σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει λιμενικές υπηρεσίες ή να αυτοεξυπηρετείται.
13. «περιορισμός του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών», η κατάσταση κατά την οποία η αρμόδια αρχή δεν επιτρέπει σε φορέα παροχής υπηρεσιών που πληροί τα κριτήρια για αδειοδότηση τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 7 να παρέχει μία ή περισσότερες κατηγορίες υπηρεσιών. Αυτό είναι δυνατόν να επιβληθεί μόνον για λόγους ή δεσμεύσεις που οφείλονται στον διαθέσιμο χώρο ή χωρητικότητα, σε ζητήματα ασφάλειας της θαλάσσιας κυκλοφορίας ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν από κανονισμούς προστασίας του περιβάλλοντος.
14. «εγκεκριμένο τακτικό δρομολόγιο θαλάσσιων μεταφορών», το τακτικό δρομολόγιο θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων μεταξύ λιμένων που βρίσκονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Το δρομολόγιο αυτό δεν είναι δυνατόν να προέρχεται, να προορίζεται ή να εξυπηρετεί λιμένες εκτός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας (π.χ. σε τρίτη χώρα) ή ελεύθερη ζώνη λιμένα (όπου η ελεύθερη ζώνη χωρίζεται κυρίως με περίφραξη) στο έδαφος αυτό.
15. «αρμόδια αρχή ή αρχές», ο φορέας που ορίζεται από τα κράτη μέλη, ο οποίος σε συνδυασμό ή όχι με τις άλλες του δραστηριότητες, έχει ως αντικείμενο στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας ή κανονισμών την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Ενδέχεται να συνίσταται από διαφορετικούς χωριστούς φορείς ή να είναι υπεύθυνος για περισσότερους του ενός λιμένες·

Άρθρο 4 *Κοινωνική προστασία*

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή της νομοθεσίας των κρατών μελών στον κοινωνικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών εθνικών κανόνων για την υγιεινή, την ασφάλεια και την απασχόληση του προσωπικού. Τα πρότυπα κοινωνικής πολιτικής δεν πρέπει να υπολείπονται εκείνων που καθορίζονται με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

Άρθρο 5 *Ασφάλεια και προστασία του περιβάλλοντος*

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών ή των αρμόδιων αρχών που αυτά ορίζουν όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης, την ασφάλεια και την προστασία των λιμένων, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 6
Λοιπή νομοθεσία

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των αρμοδίων αρχών που απορρέουν από την οδηγία 92/50/ΕΟΚ, την οδηγία 93/36/ΕΟΚ, την οδηγία 93/37/ΕΟΚ και την οδηγία 93/38/ΕΟΚ.

Παρομοίως η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που έχουν συναφθεί με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92.
2. Στην περίπτωση που μια από τις οδηγίες οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1 καθιστά υποχρεωτική τη δημοπράτηση της σύμβασης, δεν εφαρμόζονται για τη σύναψη της σύμβασης τα άρθρα 8, 15 και 19 παράγραφοι 1 και 2 της παρούσας οδηγίας.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη, όπου ισχύει, των υποχρεώσεων των αρμοδίων αρχών που απορρέουν από τις οδηγίες 89/48/ΕΟΚ, 92/51/ΕΟΚ και 1999/42/ΕΚ σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μεταξύ κρατών μελών.

Άρθρο 7

Άδεια

1. Το αργότερο εντός δεκαοκτώ μηνών μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 22, όλοι οι φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών σε λιμένες λειτουργούν με βάση άδεια που χορηγείται από την αρμόδια αρχή εντός των μέγιστων προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 12.
2. Σε περίπτωση που το αποφασίσει η αρμόδια αρχή ή αν το ζητήσει υφιστάμενος ή/και νέος πιθανός φορέας παροχής υπηρεσιών, για την χορήγηση της άδειας ισχύει η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8.
3. Τα κριτήρια για την χορήγηση της άδειας από την αρμόδια αρχή πρέπει να είναι διαφανή, χωρίς διακρίσεις, αντικειμενικά, συναφή με το αντικείμενο και αναλογικά. Τα κριτήρια σχετίζονται ανάλογα με την περίπτωση με τα ακόλουθα:
 - (α) τα επαγγελματικά προσόντα του φορέα παροχής υπηρεσιών και του προσωπικού του, την υγιή χρηματοοικονομική του κατάσταση και την επαρκή ασφαλιστική του κάλυψη,
 - (β) την ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών, ή την ασφάλεια και προστασία του λιμένα ή της πρόσβασης σε αυτόν, των εγκαταστάσεών του, του εξοπλισμού και των προσώπων,
 - (γ) την τήρηση των κανόνων απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων και των προβλεπόμενων σε συλλογικές συμβάσεις, εφόσον είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο,
 - (δ) τη συμμόρφωση με τις τοπικές, εθνικές και διεθνείς απαιτήσεις στον τομέα του περιβάλλοντος,

(ε) την αναπτυξιακή πολιτική του λιμένα.

Η άδεια δύναται να περιλαμβάνει απαιτήσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που να αφορούν την ασφάλεια, τον τακτικό χαρακτήρα, τη συνέχεια, την ποιότητα και την τιμή, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να παρέχεται η υπηρεσία.

4. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 3 δημοσιοποιούνται, οι δε φορείς παροχής λιμενικών υπηρεσιών ενημερώνονται εκ των προτέρων σχετικά με τη διαδικασία απόκτησης άδειας. Η απαίτηση αυτή ισχύει επίσης και στην περίπτωση που η άδεια συνδέει την παροχή της υπηρεσίας με επένδυση σε ακίνητα στοιχεία του ενεργητικού.
5. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στο επάγγελμα και με τα πιστοποιητικά προσόντων που πρέπει να αποκτώνται με εξετάσεις.

Επιπλέον, στην περίπτωση που τα απαιτούμενα τεχνικά επαγγελματικά προσόντα περιλαμβάνουν ειδικές τοπικές γνώσεις ή πείρα των τοπικών συνθηκών, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη επαρκούς πρόσβασης σε κατάλληλη κατάρτιση στους υποψήφιους φορείς παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια διαφανών και χωρίς διακρίσεις συνθηκών και όπου απαιτείται έναντι πληρωμής.

6. Ο φορέας παροχής λιμενικών υπηρεσιών, ο οποίος προσφέρει την υπηρεσία που καλύπτεται από την άδεια, έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί προσωπικό δικής του επιλογής εφόσον πληροί τα κριτήρια που καθορίστηκαν με βάση την παράγραφο 3 και την νομοθεσία του κράτους μέλους όπου ο φορέας παροχής υπηρεσιών παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες, εφόσον η νομοθεσία αυτή είναι συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο.
7. Η αρμόδια αρχή τροποποιεί ή ανακαλεί την άδεια σε περίπτωση που τα κριτήρια τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 3 δεν πληρούνται ή έπαυσαν να πληρούνται ουσιαστικά ή στην περίπτωση που η νομοθεσία του κράτους μέλους στον κοινωνικό τομέα δεν εφαρμόζεται ή έπαυσε να εφαρμόζεται.

Άρθρο 8 *Διαδικασία χορήγησης άδειας*

1. Κάθε φορά που γίνεται αναφορά στο παρόν άρθρο, η αρμόδια αρχή λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει διαφανή και αντικειμενική διαδικασία επιλογής, με χρήση αναλογικών, χωρίς διακρίσεις και σχετικών με το αντικείμενο κριτηρίων.
2. Η αρμόδια αρχή δημοσιοποιεί προς γενική ενημέρωση των ενδιαφερόμενων τομέων οικονομικής δραστηριότητας εντός της Κοινότητας πρόσκληση προς τα ενδιαφερόμενα μέρη για να συμμετάσχουν στη διαδικασία επιλογής.

Η σχετική δημοσίευση πραγματοποιείται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για άδειες που αφορούν το άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο (β) και για όλες τις άλλες άδειες με κατάλληλο τρόπο, έτσι ώστε οι απαραίτητες πληροφορίες να διατίθενται έγκαιρα σε κάθε ενδιαφερόμενο για την διαδικασία.

3. Η αρμόδια αρχή εξασφαλίζει την κοινοποίηση πλήρους τεκμηρίωσης στα ενδιαφερόμενα μέρη που την ζητούν. Η τεκμηρίωση που παρέχεται στους πιθανούς φορείς παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
- (α) τα κριτήρια χορήγησης άδειας που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3, καθώς και τα κριτήρια επιλογής που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις της αρμόδιας αρχής.
 - (β) τα κριτήρια ανάθεσης, βάσει των οποίων η αρχή θα επιλέξει μεταξύ προσφορών που πληρούν τα κριτήρια επιλογής.
 - (γ) τις κανονιστικές και οργανωτικές προϋποθέσεις για την παροχή της υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων που θα καλύψει η άδεια και του προσδιορισμού τυχόν υλικών και άυλων στοιχείων του ενεργητικού που θα τεθούν στην διάθεση του επιλεγέντος φορέα παροχής υπηρεσιών, καθώς και οι σχετικοί όροι και ισχύοντες κανόνες.
 - (δ) τις κυρώσεις και τους όρους που διέπουν την ακύρωση σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, και
 - (ε) την περίοδο ισχύος της άδειας.
4. Η διαδικασία πρέπει να προβλέπει προθεσμία τουλάχιστον 52 ημερών μεταξύ της αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών και της καταληκτικής ημερομηνίας παραλαβής τους.
5. Για κάθε διαδικασία η αρμόδια αρχή δημοσιοποιεί την απόφαση στην οποία καταλήγει η διαδικασία επιλογής.
6. Στην περίπτωση που με βάση την διαδικασία επιλογής για την χορήγηση άδειας, δεν καταστεί δυνατό να βρεθεί κατάλληλος φορέας παροχής υπηρεσιών για συγκεκριμένη λιμενική υπηρεσία, ο φορέας διαχείρισης του λιμένα δύναται, υπό τους όρους του άρθρου 19, να αναλάβει ο ίδιος την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας επί μέγιστο χρονικό διάστημα που δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τα πέντε έτη, μετά την λήξη των οποίων οργανώνεται νέα διαδικασία επιλογής για την χορήγηση άδειας. Ο φορέας διαχείρισης του λιμένα αποζημιώνεται από τον νεοεπιλεγέντα φορέα παροχής υπηρεσιών για όλες τις σχετικές επενδύσεις που πραγματοποίησε κατά την εν λόγω περίοδο και που δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως και τις οποίες αναλαμβάνει ο νεοεπιλεγείς φορέας παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού απολογισμού της παρασχεθείσας υπηρεσίας κατά την προηγούμενη περίοδο, σύμφωνα με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια.
7. Στην περίπτωση που η αρμόδια αρχή, η οποία οργανώνει την διαδικασία επιλογής για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες σε συγκεκριμένο λιμένα όπου είναι η ίδια φορέας παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας, ή επιθυμεί να καταστεί τέτοιος φορέας, ή έχει άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του φορέα ή του πιθανού φορέα παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας ή υπηρεσιών στον εν λόγω λιμένα, τα κράτη μέλη ορίζουν διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή και της αναθέτουν την διαδικασία επιλογής ή την έγκριση ή την εποπτεία της διαδικασίας αυτής.

8. Σε περίπτωση που άδεια η οποία προκύπτει από διαδικασία επιλογής μεταβιβάζεται σε άλλον φορέα παροχής υπηρεσιών, δεν τίγονται οι σχετικοί κανόνες για την απασχόληση του προσωπικού του προηγούμενου φορέα παροχής υπηρεσιών. Τα πρότυπα κοινωνικής πολιτικής δεν πρέπει να υπολείπονται εκείνων που καθορίζονται με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

Άρθρο 9

Περιορισμός του αριθμού των φορέων παροχής μιας ή περισσότερων λιμενικών υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση περιορισμού του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών η αρμόδια αρχή οφείλει :
 - (α) να ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την κατηγορία ή τις κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών και το συγκεκριμένο μέρος του λιμένα όπου ισχύουν οι περιορισμοί, καθώς και σχετικά με τους λόγους των περιορισμών αυτών·
 - (β) να επιτρέψει τον μέγιστο δυνατό αριθμό φορέων παροχής υπηρεσιών υπό τις δεδομένες συνθήκες.
2. Η αρμόδια αρχή είναι δυνατόν, εάν απαιτείται, να προσδιορίζει το εύρος των εμπορικών δραστηριοτήτων που επιτρέπεται να αναπτυχθούν στον λιμένα ή σε μέρος αυτού, ιδίως τις κατηγορίες των εμπορευμάτων που επιτρέπεται να διακινούνται, και την κατανομή του χώρου ή της χωρητικότητας του λιμένα σε τέτοιες δραστηριότητες σύμφωνα με την δημοσιευμένη αναπτυξιακή πολιτική του λιμένα, χωρίς αυτό να θεωρείται ως περιορισμός του αριθμού των φορέων παροχής υπηρεσιών.
3. Στην περίπτωση που η αρμόδια αρχή, η οποία αποφασίζει τους περιορισμούς για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες σε συγκεκριμένο λιμένα όπου είναι η ίδια φορέας παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας, ή έχει άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του φορέα παροχής ή του πιθανού φορέα παροχής της ίδιας ή παρόμοιας υπηρεσίας ή υπηρεσιών στον εν λόγω λιμένα, τα κράτη μέλη ορίζουν διαφορετική και ανεξάρτητη αρμόδια αρχή και της αναθέτουν την λήψη της απόφασης για τους περιορισμούς ή την έγκριση ή την εποπτεία τέτοιας απόφασης.

Άρθρο 10

Χορήγηση αδειών

1. Σε περίπτωση που εμφανισθούν περιορισμοί μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες και πληρούται ο όρος που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, όλες οι υφιστάμενες άδειες για την εν λόγω υπηρεσία ή υπηρεσίες κατά τη στιγμή της εμφάνισης των περιορισμών αυτών συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι να λήξουν.
2. Σε περίπτωση που εμφανισθούν περιορισμοί μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες και δεν πληρούται ο όρος που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, όλες οι υφιστάμενες άδειες για την εν λόγω υπηρεσία ή υπηρεσίες κατά τη στιγμή της εμφάνισης των περιορισμών αυτών ανακαλούνται και αρχίζει εντός εξαμήνου από την ημερομηνία

κατά την οποία εμφανίστηκε ο περιορισμός η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8.

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις με βάση τις οποίες ο υφιστάμενος φορέας παροχής υπηρεσιών που δεν επιλέγεται με βάση την εφαρμογή του παρόντος άρθρου αποζημιώνεται από τον νεοεπιλεγέντα φορέα παροχής υπηρεσιών για προγενέστερες επενδύσεις που δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως και είχε πραγματοποιήσει και τις οποίες παραλαμβάνει ο νεοεπιλεγείς φορέας παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού οικονομικού απολογισμού της παρασχεθείσας υπηρεσίας κατά την προηγούμενη περίοδο, σύμφωνα με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια.

3. Οι υφιστάμενες άδειες που περιλαμβάνουν δικαιώματα, τα οποία προκύπτουν από την ιδιοκτησία λιμένα ή την κατοχή ιδιοκτησίας εντός λιμένα, παραμένουν σε ισχύ αμετάβλητες μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1. Σε αυτήν την περίπτωση, δεν ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 12.

Ωστόσο αν εμφανισθούν περιορισμοί μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες, οι υφιστάμενες άδειες για αυτήν την υπηρεσία ή υπηρεσίες κατά την στιγμή της εμφάνισης των περιορισμών αυτών, που περιλαμβάνουν δικαιώματα τα οποία προκύπτουν από την ιδιοκτησία λιμένα ή την κατοχή ιδιοκτησίας εντός λιμένα, παραμένουν σε ισχύ αμετάβλητες μέχρι να λήξουν, αλλά εντός των περιόδων που προβλέπονται στο άρθρο 12 αρχής γενομένης από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1.

Άρθρο 11

Νέοι λιμένες ή νέα τμήματα λιμένων

1. Ο επενδυτής ή οι επενδυτές που χρηματοδότησαν εμπορικά και κατασκεύασαν από κοινού νέο λιμένα ή νέο τμήμα λιμένα, συμπεριλαμβανομένων και βασικών υποδομών πριν από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και επιθυμούν να γίνουν φορείς παροχής υπηρεσιών, εξαιρουμένων των τεχνικών-ναυτικών υπηρεσιών όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 της παρούσας, λαμβάνουν την σχετική άδεια εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 12 και υπολογίζονται από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1.

Σε περίπτωση που εμφανισθούν περιορισμοί μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, για μία ή περισσότερες λιμενικές υπηρεσίες και εφόσον η επενδυτική ευκαιρία διατίθεται κατά γενικό τρόπο, όλες οι υφιστάμενες άδειες για την εν λόγω υπηρεσία ή υπηρεσίες κατά τη στιγμή της εμφάνισης των περιορισμών αυτών συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι να λήξουν.

2. Σε περίπτωση που μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, η απόφαση κατασκευής νέου λιμένα ή νέου τμήματος λιμένα, εξαρτάται από την παράλληλη απόφαση μελλοντικού φορέα παροχής υπηρεσιών να συνάψει αμετάκλητη σύμβαση για σημαντικές επενδύσεις στον εν λόγω νέο λιμένα ή νέο τμήμα του λιμένα, συμπεριλαμβανομένης και της βασικής υποδομής, οι άδειες πρέπει να χορηγούνται για περιορισμένο χρόνο με βάση τις διατάξεις του άρθρου 12 χωρίς περαιτέρω απαιτήσεις σχετικά με τον εν λόγω φορέα παροχής υπηρεσιών.

3. Σε περίπτωση μεταγενέστερου περιορισμού του αριθμού των φορέων παροχής μιας ή περισσότερων λιμενικών υπηρεσιών, όλες οι υφιστάμενες άδειες για την εν λόγω υπηρεσία ή υπηρεσίες κατά τη στιγμή της εμφάνισης των περιορισμών αυτών συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι να λήξουν, υπό την προϋπόθεση ότι η επενδυτική ευκαιρία ήταν διαθέσιμη κατά γενικό τρόπο.
4. Οι τεχνικές-ναυτικές υπηρεσίες όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου

Άρθρο 12 *Διάρκεια ισχύος*

Οι άδειες χορηγούνται για περιορισμένη και ανανεώσιμη περίοδο που καθορίζεται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Στις περιπτώσεις που ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν προβαίνει σε επενδύσεις που θεωρούνται από την αρμόδια αρχή σημαντικές προκειμένου να εξασφαλισθεί η παροχή των υπηρεσιών, η μέγιστη διάρκεια ισχύος της άδειας είναι 8 έτη.
2. Στις περιπτώσεις που οι επενδύσεις οι οποίες θεωρούνται από την αρμόδια αρχή σημαντικές περιλαμβάνουν:
 - (α) κινητά στοιχεία του ενεργητικού, η μέγιστη διάρκεια ισχύος είναι 12 έτη.
 - (β) ακίνητα στοιχεία του ενεργητικού και συγκρίσιμα κινητά στοιχεία όπως γέφυρες εμπορευματοκιβωτίων, γερανοί σταθερού πυλώνα πλοίου-ξηράς, γερανογέφυρες εκφόρτωσης και ειδικά ρυμουλκά, η μέγιστη διάρκεια ισχύος είναι 30 έτη ανεξάρτητα αν η ιδιοκτησία τους μεταβιβαστεί στον φορέα διαχείρισης του λιμένα.

Στην περίπτωση που οι επενδύσεις που πραγματοποίησε ο φορέας παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνουν κινητά και ακίνητα στοιχεία του ενεργητικού, η μέγιστη διάρκεια είναι μεγαλύτερη από τις αναφερόμενες μέγιστες διάρκειες.

3. Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να θεσπίσουν διαδικασία που να επιτρέπει σε φορέα παροχής υπηρεσιών, ο οποίος σκοπεύει να πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις ή να συνάψει οριστική σύμβαση την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων σε ακίνητα στοιχεία ενεργητικού κατά τα τελευταία 10 έτη πριν από την λήξη της υπάρχουσας άδειας και ο οποίος είναι σε θέση να αποδείξει ότι οι επενδύσεις αυτές θα οδηγήσουν σε βελτίωση της ολικής αποτελεσματικότητας της σχετικής υπηρεσίας, να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να οργανώσει διαδικασία επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 8 για νέα άδεια πριν την λήξη της υπό εξέταση άδειας.
4. Οι αρμόδιες αρχές δημοσιοποιούν με σκοπό την γενική ενημέρωση των ενδιαφερόμενων οικονομικών κλάδων εντός της Κοινότητας, τις άδειες που πρόκειται να λήξουν τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης τους.

Άρθρο 13 *Αυτοεξυπηρέτηση*

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπουν την αυτοεξυπηρέτηση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν πως η αρμόδια αρχή απορρίπτει την αυτοεξυπηρέτηση για μια ή περισσότερες κατηγορίες λιμενικών υπηρεσιών μόνο όταν υφίστανται αντικειμενικοί λόγοι ή περιορισμοί που οφείλονται στον διαθέσιμο χώρο ή χωρητικότητα, σε ζητήματα ασφάλειας ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν από κανονισμούς προστασίας του περιβάλλοντος.

2. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις διακίνησης φορτίου και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης επιβατών για εγκεκριμένα τακτικά δρομολόγια που πραγματοποιούνται στα πλαίσια θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων ή θαλάσσιων αρτηριών¹⁹, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν το δικαίωμα αυτοεξυπηρέτησης με χρήση και του κανονικού πληρώματος του πλοίου επίσης.
3. Η αυτοεξυπηρέτηση υπόκειται στην έκδοση άδειας. Τα κριτήρια χορήγησης τέτοιων αδειών πρέπει να είναι τα ίδια με αυτά που ισχύουν για τους φορείς παροχής της ίδιας ή συγκρίσιμης λιμενικής υπηρεσίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 εφόσον έχουν σχέση μεταξύ τους. Οι αρμόδιες αρχές χορηγούν τέτοιες άδειες σε αυτοεξυπηρετούμενους με αποτελεσματικό και ταχύ τρόπο. Οι άδειες ισχύουν όσο ο αυτοεξυπηρετούμενος πληροί τα κριτήρια χορήγησης της άδειας.
4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή των εθνικών κανόνων όσον αφορά τις απαιτήσεις κατάρτισης και τα επαγγελματικά προσόντα, την απασχόληση και τα ζητήματα κοινωνικής πολιτικής συμπεριλαμβανομένων και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, εφόσον είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κοινότητας και του οικείου κράτους μέλους.
5. Στην περίπτωση που η αυτοεξυπηρέτηση υπόκειται σε πληρωμή τέλους ως συμβολή στις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας για τεχνικές-ναυτικές υπηρεσίες που δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν από αυτοεξυπηρετούμενους, το τέλος καθορίζεται ανάλογα με το αντικείμενο, με αντικειμενικά, διαφανή και χωρίς διακρίσεις κριτήρια και είναι αναλογικό προς το κόστος διατήρησης των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας.

Άρθρο 14 *Πλοήγηση*

1. Όσον αφορά τις υπηρεσίες πλοήγησης, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να επιβάλλουν για την χορήγηση άδειας που αναφέρεται στο άρθρο 7 ιδιαίτερα αυστηρά κριτήρια που σχετίζονται με απαιτήσεις ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών και της παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

¹⁹ Όπως ορίστηκε στην απόφαση αριθ. 884/2004/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 1692/96/EK περί των κοινοτικών προσανατολισμών για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, ΕΕ L 167 της 30.04.2004.

Οι αρμόδιες αρχές είναι επίσης δυνατόν να αναγνωρίσουν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της πλοήγησης και να θεσπίσουν τους οργανωτικούς κανόνες για την υπηρεσία που κρίνουν απαραίτητους για λόγους ασφάλειας και της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον το απαιτούν οι συνθήκες, σε λιμένα ή σύστημα λιμένων ή/και στο τμήμα πρόσβασης σε αυτό, της δυνατότητας να διατηρήσουν για τις ίδιες την εν λόγω υπηρεσία ή να την αναθέσουν, απευθείας αν απαιτηθεί, σε ένα μόνον φορέα παροχής υπηρεσιών. Ιδιαίτερα είναι δυνατόν να απαιτήσουν η υπηρεσία αυτή να παρέχεται από έμπειρα άτομα που πληρούν ισότιμους και χωρίς διακρίσεις όρους οι οποίοι προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία.

2. Η εξαίρεση από την υποχρεωτική πλοήγηση ή η εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών σκαφών από την υποχρεωτική πλοήγηση, πιθανόν μέσω πιστοποιητικών εξαίρεσης πλοήγησης, αποτελεί αυτοεξυπηρέτηση. Στις περιπτώσεις που οι εξαιρέσεις αυτές υπόκεινται σε ειδική άδεια, οι όροι χορήγησης της άδειας αυτής πρέπει να είναι κατάλληλοι, αντικειμενικοί, διαφανείς και χωρίς διακρίσεις.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή το αργότερο εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα μέτρα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών πλοήγησης.

Άρθρο 15 *Προσφυγές*

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε μέρος με έννομο συμφέρον να έχει το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων ή των συγκεκριμένων μέτρων που λαμβάνονται, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, από τις αρμόδιες αρχές ή τον φορέα διαχείρισης του λιμένα.
2. Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης για πρόσβαση στην παροχή λιμενικών υπηρεσιών, με βάση την παρούσα οδηγία, ο αιτών ή οι αιτούντες ενημερώνονται σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν τους χορηγήθηκε άδεια ή δεν επελέγησαν. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να είναι αντικειμενικοί, χωρίς διακρίσεις, βάσιμοι και δεόντως τεκμηριωμένοι. Πρέπει να προσφέρονται στον αιτούντα διαδικασίες προσφυγής. Πρέπει να είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής, ανεξάρτητης από άποψη οργανωτική, χρηματοδοτική, νομικής δομής και λήψης αποφάσεων, σε σχέση με την αρμόδια αρχή ή τον φορέα διαχείρισης του υπόψη λιμένα και από οποιονδήποτε φορέα παροχής υπηρεσιών.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα όργανα προσφυγής υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

Άρθρο 16 *Διαφάνεια των χρηματοοικονομικών σχέσεων*

1. Προκειμένου να καθιερωθούν θεμιτοί όροι ανταγωνισμού εντός και μεταξύ κοινοτικών λιμένων, κάθε λιμένας και σύστημα λιμένων κατά την έννοια του άρθρου 2 υποχρεούται να υποβάλει τις λεπτομέρειες που απαιτούνται με βάση την οδηγία

της Επιτροπής 80/723/ΕΟΚ²⁰ στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών. Το ίδιο ισχύει για τις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και φορέων παροχής λιμενικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα του εάν ισχύουν για αυτούς οι υπόλοιπες διατάξεις της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ.

2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα στοιχεία που υποβάλλουν οι λιμένες και τα συστήματα λιμένων προκειμένου να λάβουν τα μέτρα που απαιτούνται από την κοινοτική νομοθεσία για τη θέσπιση θεμιτών όρων ανταγωνισμού εντός και μεταξύ κοινοτικών λιμένων.
3. Το αργότερο εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας και ανά τριετία στη συνέχεια, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών σε λιμένες και συστήματα λιμένων και τα σχετικά μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή.

Άρθρο 17

Διαφάνεια της κρατικής χρηματοδότησης

Η Επιτροπή συντάσσει το αργότερο εντός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας κοινές κατευθυντήριες γραμμές για την χρηματοδότηση που παρέχεται στους λιμένες από τα κράτη μέλη ή από δημόσια κονδύλια και υποδεικνύει ποιες χρηματοδοτήσεις λιμένων είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 18

Διατάξεις επί λογιστικής

Οι επιλεγόμενοι φορείς παροχής υπηρεσιών διατηρούν χωριστούς λογαριασμούς για κάθε λιμενική υπηρεσία για την οποία διαθέτουν άδεια. Οι λογαριασμοί πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με την τρέχουσα εμπορική πρακτική και τους γενικά ισχύοντες λογιστικούς κανόνες.

Άρθρο 19

Διαφάνεια των λογαριασμών του φορέα διαχείρισης του λιμένα

1. Σε περίπτωση που ο φορέας διαχείρισης του λιμένα παρέχει λιμενικές υπηρεσίες, πρέπει να πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 7 και να διαχωρίζει τους λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες λιμενικών υπηρεσιών που παρέχει από τους λογαριασμούς των υπόλοιπων δραστηριοτήτων του. Οι λογαριασμοί πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με την τρέχουσα εμπορική πρακτική και τους γενικά ισχύοντες λογιστικούς κανόνες προκειμένου να εξασφαλίζονται τα ακόλουθα:
 - (α) οι εσωτερικοί λογαριασμοί που αντιστοιχούν στις διάφορες δραστηριότητες είναι χωριστοί·

²⁰ ΕΕ L 195 της 29.7.1980, σ. 35· Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία φορά από την οδηγία 2000/52/ΕΚ (ΕΕ L 193, της 29.7.2000, σ. 75).

- (β) όλες οι δαπάνες και τα έσοδα καταλογίζονται ορθά ή κατανέμονται με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά·
- (γ) οι αρχές της αναλυτικής λογιστικής με βάση τις οποίες τηρούνται οι χωριστοί λογαριασμοί έχουν ορισθεί με σαφήνεια
2. Η έκθεση του ελεγκτή για τους ετήσιους λογαριασμούς πρέπει να αναφέρει την ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών μεταξύ της δραστηριότητας λιμενικών υπηρεσιών του φορέα διαχείρισης του λιμένα και των λοιπών δραστηριοτήτων του. Η έκθεση του ελεγκτή πρέπει να φυλάσσεται από τα κράτη μέλη και να διατίθεται στην Επιτροπή, εάν ζητηθεί.
- Χωριστή έκθεση ελέγχου είναι δυνατόν να θεωρηθεί επαρκής εφόσον περιλαμβάνει τις ίδιες πληροφορίες.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει κατά κανένα τρόπο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών με βάση την οδηγία 80/723/ΕΟΚ.

Άρθρο 20 *Διεθνές καθεστώς*

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει με κανένα τρόπο τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά το διεθνές καθεστώς των λιμένων, των οδών ναυσιπλοΐας και των θαλάσσιων ζωνών.

Άρθρο 21 *Υποβολή πληροφοριών και αναθεώρηση*

Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας το αργότερο εντός 36 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της.

Με βάση τις εκθέσεις των κρατών μελών, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη, συνοδευόμενη, εφόσον ενδείκνυται, από πρόταση για την αναθεώρησή της.

Άρθρο 22 *Εφαρμογή*

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο εντός [18 μηνών μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας]. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστικών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα ο οποίος διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 23

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 24

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*